



12 JUNI 2010

TRAMPARADE

30 historische rijtuigen worden in ere
hersteld en rijklaar gemaakt



©Collectie Weyts, Brugge

125 jaar Kusttram,
samen richting toekomst
www.delijn.be/125jaarkusttram



Op 12 juni nodigen wij u uit voor een historische trampa-
rade met een defilé van een 30-tal historische rijtuigen,
bijwagens en passagierwagens.

Bij deze parade zullen volgende historische
tramstellen te bewonderen zijn:

1. Het Openingstramstel
(motorwagen type s + open zomerrijtuigen)
2. Het tramstel type OB
3. Het tramstel type Standaard
4. De Mazouttram die naar Diksmuide reed
5. De eerste PCC tram die proef reed aan de Kust
6. Het tramstel type SO
7. Het tramstel type SE
8. De Gentse tram (Trammelantram)
9. De Antwerpse tram
10. De Kusttram - tram type BN
11. De tram type Hermelijn



De parade start om 14 uur in Westende en zal rijden naar
Oostende. Vanaf ongeveer 15u30 kunt u deze historische
rijtuigen bezichtigen aan de zijkant van de Renbaan in de
Sportstraat in Oostende.



DATA	12 juni 2010
TIJDSTIP	14 uur
VERTREK	Westende Bad
AANKOMST	Oostende Renbaan
BEZICHTIGEN	Vanaf 15.30 uur Terminus: Sportstraat, 8400 Oostende



BOMBARDIER

**LIJN
COM.**

MobiliteitsErfgoed
Tram en Autobus vzw

TTO Noordzee
Tram Oostende - Tintin



In 2010 bestaat de Kusttram 125 jaar. Deze unieke gebeurtenis grijpen we aan om de Kusttram extra in de kijker te plaatsen. Met het project 125 jaar Kusttram willen we de impact van de Kusttram op de ontwikkeling van en de leefbaarheid aan de kust onderstrepen in het verleden, heden en de toekomst.

Het project bestaat uit diverse deelprojecten. De hele kust komt aan bod en naast de initiatieven die De Lijn organiseert, stappen meerdere partners uit de vele badplaatsen mee in het project. De uniciteit van de Kusttram, en van de kust, komt in alle projecten naar voren.

Een van deze deelprojecten is de tramparade die plaats vindt op 12 juni 2010.

Sinds 2008 restaureren De Lijn West-Vlaanderen, META vzw en TTO vzw een 30-tal historische en soms beschermde trams. Al deze trams worden opgefrist en weer rijvaardig gemaakt. En het zijn stuk voor stuk trams die ooit langs onze kust reden, de voorlopers van de huidige Kusttram!

Organisatie tramparade

Op 12 juni 2010 zal de kuststrook tussen Westende - Bad en Oostende het toneel worden van een lange stoet van deze historische rijtuigen. Om 14 uur start de stoet in Westende - Bad en rijden de voertuigen naar Oostende. om rond 15 uur aan te komen in de Sportstraat te Oostende (halte Oostende Renbaan).

Hierdoor zal het reguliere tramverkeer richting Oostende tijdelijk verstoord worden en zal er tussen 14 uur en 15 uur geen tramverkeer zijn tussen Nieuwpoort en Oostende (richting Oostende).

Vanaf 15 uur komen ze aan in Oostende ter hoogte van de Sportstraat en worden de trams opgesteld in de buurt van het directiegebouwen van De Lijn (Nieuwpoortsesteenweg 110 / Belle-Epoquewijk), waar je ze kunt bewonderen tot ca. 18.30 uur.



BOMBARDIER

**LIJN
COM.**

MobiliteitsErfgoed
Tram en Autobus vzw

TTO Noordzee
Tram Oostende - Tintin



Samenstelling van de tramparade

De NMVB haalt in de loop van de jaren ettelijke tramrijtuigen uit het Belgische binnenland naar de kust om in periode van grotere vraag de vervoerscapaciteit te kunnen verhogen. De uitbaters van de Kusttramlijn staan ook open voor het testen van diverse prototypes van tramrijtuigen. Dit zorgt ervoor dat de Kusttramlijn het toneel was van een bont allegaartje van tramrijtuigen.

Voor dit overzicht beperken we ons tot een aantal typische rijtuigen die specifiek voor de kustlijn worden gebouwd en hoofdzakelijk ingezet worden voor personenvervoer.



BOMBARDIER

**LIJN
COM.**

MobiliteitsErfgoed
Tram en Autobus vzw

TTO Noordzee



1. Openingstramstel:

(met fanfare op zomerrijtuigen) = 30,20 m

S 9750

A 8816 (open zomerrijtuig)

A 8853 (open zomerrijtuig)

De motorrijtuigen type S werden oorspronkelijk ingezet op de lijnen in het binnenland. In de jaren 60 werden enkele van deze trams overgebracht naar de kust om versterkingsritten uit te voeren.

De 2 open bijwagens zijn eveneens afkomstig uit het binnenland. Open rijtuigen, ook balladeusen genaamd, kwamen voor het eerst aan de kust voor op de lijn van de Cie North. Deze had een hele vloot open aanhangwagens die na de overname door de groep Empain nog lang dienst deden op het kustnet.



2. Elektrische tractie type OB (1906-1958) = 27,28 m

A 9965 OB pakwagen

A 8768 OB balladeuse

A 11593 OB bijwagen

Na 1900 zet men aan de kust gesloten en meer comfortabele rijtuigen in, onder meer het type OB (Oostende-Blankenberge). Deze rijtuigen hebben zelfs drie klassen: een eerste klasse rokers met zetels in kunstleer, een eerste klasse niet-rokers, met zetels in fluweel en een tweede klasse, met rietbekleding op de zetels. De afwerking van deze rijtuigen is zeer fraai en luxueus. Zo maakt men onder meer gebruik van bijzondere houtsoorten zoals mahonie, en op de plafonds zijn kunstige tekeningen aangebracht.

Het motorrijtuig, een motorpakwagen, werd aan de kust gebruikt bij aankomst en vertrek van de vakantieverblijvers (valiezenkoers genaamd aan de kust). Hun koffers en manden werden in de motorpakwagen geladen en de reizigers namen plaats in de bijwagens.



BOMBARDIER

**LIJN
COM.**

MobiliteitsErfgoed
Tram en Autobus vzw

TTO Noordzee
Tram en Trolleybus Oostende-Blankenberge



3. Elektrische tractie type Standaard (1930-1956)

= 47,82 m

A 9985

A 19211

A 19656 (ex 9944)

A 871

De standaardtram voor de kust onderscheidt zich met een breedte van 2,40m van de binnenlandse modellen die slechts 2,20m breed zijn. De eerste rijtuigen hebben een houten structuur met metaalbeplating en later schakelt men over naar een volledig metalen kast. De vormgeving is vrij rechthoekig en de standards van de kust hebben kopdeuren zodat de ontvangers van het ene naar het andere rijtuig kunnen overstappen. De dwars geplaatste banken staan rug aan rug, met een middengang. De eerste klasse heeft kunstlederen zetelbekleding, de tweede klasse rietbekleding. In het interieur gebruikt men gevernist hout, wat het geheel een warm gevoel geeft.

Oorspronkelijk had men ook standaard bijwagens aan de kust, doch door de crisis van de jaren 30 werden deze omgebouwd tot motorrijtuig. In 1956 bij de komst van de SO's werden ze opnieuw aanhangwagens.

Het laatste rijtuig is een stoomtramwagen omgebouwd in de jaren 30 voor de elektrische dienst. Ze werden op spitsmomenten of op secundaire lijnen ingezet.



4. De diesellijn naar Diksmuide (1932-1951) = 9,50 m AR 193

De stoomtramlijn Oostende-Diksmuide werd vanaf 1932 uitgebaat met dieseltrams. Dit was de enige lijn van het binnenland naar Oostende. Op drukke dagen trokken deze trams tot 2 bijwagens. Ook werden speciale ritten ingezet naar de kust die aangekondigd werden als "Lustreinen"



BOMBARDIER

**LIJN
COM.**

MobiliteitsErfgoed
Tram en Autobus vzw

TTO Noordzee
Tram en Trolleybus Oostende



5. Eerste moderne tram in Europa rijdt proef aan de kust in 1949 = 14,50 m

PCC 1006 (HTM)

Hoewel de Amerikaanse PCC (President' Conference Committee Car) aan de kust, voor het eerst op het Europese continent, enkel getest wordt, kunnen we er moeilijk aan voorbij gaan. De PCC is op vlak van techniek en comfort zo vernieuwend dat het de basis wordt voor alle nieuwe tramrijtuigontwerpen van de volgende 40 jaar. Deze volledig elektrische tram, ontworpen in de USA in 1932, is een stuk eenvoudiger te besturen. Hierdoor kan de bestuurder ook kaartjes verkopen en wordt de ontvanger overbodig. De prestaties op het gebied van versnellingen en remmen zijn spectaculair en het comfort is door een uitstekende vering ongeëvenaard. Per zetel is een individueel raam voorzien en zelfs bovenaan is een reeks extra raampjes om ook de staande reizigers een zicht naar buiten te geven. De ronde vormen van de kop breken bovendien volledig met de stijl van de tot nog toe bekende kusttrams.

Het hier getoonde rijtuig is het 6de gebouwd door La Brugeoise et Nivelles, (nu Bombardier) voor de stad Den Haag. Het is een van de oudste nog bestaande PCC in Europa.



BOMBARDIER

**LIJN
COM.**

MobiliteitsErfgoed
Tram en Autobus 1900-2000

TTO Noordzwe
Tram en Autobus 1900-2000



6. Elektrische tractie type SO (1956-1982) = 42,02 m

SO 10041

NO 19706

19537 (Destelbergen)

De SO heeft de ronde vormen, de elektrische plooiendeuren en de filmkasten van de PCC, maar de vroegere besturing en ontvanger wordt behouden. Alle zetels zijn overtrokken met groen kunstleder en men maakt geen gebruik meer van tussenschotten omdat de eerste klasse afgeschaft is.

De eerste bijwagen is een omgebouwde motorrijtuig (type N) van het buurspoorwegnet van Brussel speciaal omgebouwd voor de kust.

De 2de bijwagen is een bijwagen standaard van het type Destelbergen dat na de opheffing van het NMVB net in Gent en Kortrijk ingezet werd aan de kust.



7. De versterkingsritten: (Oostende renbaan) = 14,30 m
SE 9093

Dit motorrijtuig eveneens afkomstig uit het binnenland is speciaal gebouwd voor de werldeftoonftelling van 1958. (Type S-Exposition of SE). In de jaren 60 kwamen diverse SE rijtuigen naar de kust voor versterkingsritten tussen badplaatsen.



8. Gentse tram (Trammelant tram)

De Lijn Oost-Vlaanderen = 21,50 m

MIVG 354

MIVG 70

In 1946 had Gent een deel van zijn trams gemoderniseerd en omgebouwd tot drieasser. De groep Empain, die eveneens eigenaar was van het Gents tramnet, liet de Gentse drieasser 328 proef rijden op het stadsnet van Oostende met de bedoeling het stadsnet met gelijkaardige materieel uit te rusten. In de praktijk bleef het bij proeven. De MIVG 354 is gelijkaardig aan deze die in Oostende proef reed. Samen met bijwagen 70 werd dit stel vanaf 1985 ingezet voor de pendelritten naar Zwarte Kiezel op Trammelant.



14



BOMBARDIER

**LIJN
COM.**

MobiliteitsErfgoed
Tram en Autobus vzw

TTO Vlaanderen
Tram en Trolleybus Oost-Vlaanderen



9. Antwerpse tram. De Lijn Antwerpen/VLATAM
= 9,25 m
MIVA 4408

De Lijn kent nog 3 tramnetten in Vlaanderen. Naast de kust dat van Gent en Antwerpen. Deze beide laatste steden hebben een eveneens belangrijke verzameling historische trams en bussen en willen het zeker niet laten hulde te brengen aan deze viering.

In 1904 begon de Antwerpse trammaatschappij aan de bouw van een grote reeks stadstrams waarvan de 408 er een van was. Oorspronkelijk als tweerichtingstram werd het in de loop der jaren gemoderniseerd en omgebouwd tot eenrichtingsrijtuig. Bij een van de verbouwingen kreeg het het nummer 4408. Het maakt nu deel uit van de prachtige collectie Antwerpse trams in het Vlaamse Tram en Autobusmuseum.



BOMBARDIER

**LIJN
COM.**

MobiliteitsErfgoed
Tram en Autobus vzw

TTO Vlaanderen



10. De hedendaagse Kusttram (3-ledig BN)

(1991-heden)

BN 6031

De BN is de eerste gelede tram aan de kust en bestaat uit twee rijtuigen met doorlopend interieur. Men kiest resoluut voor eenmansbediening waardoor de functie van de ontvanger ophoudt te bestaan. De zetels worden uitgevoerd in oranje kunstleer. In de loop der jaren zullen deze trams verschillende modernisaties ondergaan en omgebouwd worden tot drieledige rijtuigen ingevolge de steeds groeiende toename van het aantal reizigers aan de kust.



11. Hermelijntram = 29,60 m

HERM 6335: type Gent

Door het groeiend aantal reizigers op de Kusttram heeft men sedert enkele jaren een gebrek aan materieel aan de kust. In het zomerseizoen, als de drukte in Antwerpen en Gent minder is, lenen deze beide tramnetten enkele van hun modernste stadstram aan het kustnet. Ze worden hier vooral ingezet voor versterkingsritten.



Tram des Tijds

Enkele tramstellen kunnen nadien ook nog bezichtigd worden in de tijdelijke tentoonstelling in De Panne 'Tram Des Tijds'. Deze vindt plaats in de weekends en op feestdagen tijdens de periode van 3 juli tot 31 augustus. TTO-Noordzee vzw staat in voor de organisatie van deze expositie.

Klik hier voor meer info



BOMBARDIER

**LIJN
COM.**

MobiliteitsErfgoed
Tram en Autobus vzw

TTO Noordzee

